

30. 5. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nové nařízení EU o prověřování zahraničních investic nabylo platnosti

Během dubna nabylo platnosti nařízení EU o prověřování přímých zahraničních investic směřujících do Evropské unie. Účelem nařízení je koordinace členských států, které již investice ze zemí mimo EU kontrolují podle své domácí legislativy, a to s přihlédnutím k potenciálním rizikům v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku. Lze očekávat, že řada členských států představí své vlastní kontrolní systémy pro přímé zahraniční investice (FDI) do roku 2020, kdy nové nařízení nabude účinnosti.

Současný stav kontroly FDI v EU

V současnosti existují domácí kontrolní mechanismy ve 14 členských státech EU. Konkrétně jde o Dánsko, Finsko, Francii, Itálii, Litvu, Lotyšsko, Maďarsko, Německo, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Spojené království a Španělsko. Jednotlivé vnitrostátní mechanismy se však liší svým uspořádáním a rozsahem, přičemž na úrovni EU dosud ke koordinaci v podstatě nedocházelo.

Nová evropská úprava má proto za cíl sblížit vnitrostátní legislativu, vytvořit koordinační a komunikační kanály a zajistit, aby hrozby vyplývající ze zahraničních investic byly brány vážně. V posledních letech totiž došlo k řadě případů, kdy zahraniční investoři, převážně z Číny, velmi agresivně nakupovali evropské technologické společnosti, například výrobce polovodičů a průmyslových robotů. Některé z těchto transakcí byly zablokovány vnitrostátními kontrolními mechanismy v Německu a také zprostředkovaně skrze americký kontrolní mechanismus CFIUS, který v USA funguje již od 70. let. Obecně lze říct, že kontrola FDI se v posledních letech v řadě zemí výrazně zpřísňuje (např. v Austrálii, Německu a USA).

Nový systém prověřování v EU

Nový kontrolní mechanismus, který má formu nařízení EU, členským státům umožňuje (ale nenařizuje) zavedení vlastních domácích kontrolních systémů FDI. Ty mají především ověřit, zda investice zahraničního subjektu neohrožuje bezpečnost či veřejný pořádek členského státu, zejména pokud se jedná o klíčovou infrastrukturu a technologie nebo projekty EU. Nařízení zároveň stanovuje určité požadavky, které musí domácí kontrolní mechanismy splňovat, jako je transparentnost,

bezpečnost důvěrných informací, nediskriminace a dostupnost opravných prostředků pro zahraniční investory.

Členské státy jsou dle nového nařízení také povinny poskytovat Komisi a ostatním členským státům informace o prověřených investicích. Komise a členské státy budou pak moci požadovat doplňující informace a vznášet své připomínky vztahující se k provedené kontrole, přičemž kontrolující členský stát jim bude muset věnovat „náležitou pozornost“, ačkoliv v konkrétní věci si udrží poslední slovo. Komise bude mít také pravomoc vydávat stanoviska v případě, že by investice mohla představovat hrozbu pro evropskou infrastrukturu, programy nebo projekty EU, jako jsou například Galileo nebo Horizon 2020.

Nové nařízení EU bude jistě analyzováno a podrobně komentováno v následujících měsících. Jedním z klíčových pojmů je bezesporu i pojem „přímé zahraniční investice“, které jsou definovány jako investice, jejichž cílem je navázat nebo udržet „trvalé a přímé vazby“ mezi zahraničním investorem a podnikatelem. Tato formulace bude nevyhnutelně předmětem intenzivního zkoumání. Ve srovnání například s kritériem „kontroly“, které je využíváno v Nařízení EU o kontrole spojování podniků, se zdá, že kritérium „trvalé a přímé vazby“ je méně přísné, resp. zakládá méně intenzivní vztah mezi zahraničním investorem a subjektem v EU. V tomto smyslu se tedy nové nařízení o prověřování FDI bude zřejmě vztahovat na poměrně široké spektrum transakcí.

Klíčovou otázkou budou dále kritéria, podle kterých budou zahraniční investice a investoři hodnoceni. Faktory, které mohou být vzaty v úvahu při určování toho, zda FDI je hrozbou, jsou totiž velmi široké. Nařízení uvádí například možný vliv investic na „kritické technologie“, „přístup k citlivým informacím“ a „svobodu a pluralitu sdělovacích prostředků“. Dále bude zvažováno, zda jsou investoři například „přímo nebo nepřímo kontrolováni vládou třetí země“ či „zda existuje vážné riziko, že se zahraniční investor zapojí do nezákonné nebo trestné činnosti“. Tato široká škála kritérií povede k intenzivní debatě v příštích několika letech.

Další kroky a výzvy

Nové nařízení EU o prověřování zahraničních investic vstoupilo nyní v platnost. Členské státy a Komise budou mít 18 měsíců na zavedení nezbytných opatření pro uplatňování tohoto nového postupu. V rámci Komise již byla například zřízena poradní skupina.

Výzvy související s novým mechanismem jsou však poměrně zřetelné již nyní. Dlouholeté zkušenosti s americkým systémem CFIUS ukazují, že otázky národní bezpečnosti jsou vysoce politické, a proto by se mohlo ukázat, že některé nároky vyžadované novým nařízením bude velmi složité splnit. Příkladem mohou být vyžadované zásady, jako je transparentnost, nediskriminace a dostupnost opravných právních prostředků. Je například možné transparentním způsobem sdílet relevantní informace získané vnitrostátními zpravodajskými službami se zahraničními investory z Číny nebo Ruska? Je možné zacházet s každým investorem bez diskriminace? Například v případě investorů z Číny a Velké Británie (po brexitu). Je možné umožnit transparentní soudní řízení v případě zamítnutých investic do společností, které pracují na armádních zakázkách? To zřejmě ukáže další vývoj v této oblasti.

Závěr

Nový právní rámec EU nepředstavuje nezávislý, plnohodnotný režim posuzování přímých zahraničních investic, ale zavádí mechanismus pro spolupráci a sdílení informací s cílem zajistit koordinaci mezi členskými státy EU. Lze očekávat, že některé členské státy zavedou v příštích dvou letech svůj vlastní domácí kontrolní mechanismus, aby mohl být celý systém v rámci EU v roce 2020 již plně funkční. Mezi takové země patří i Česká republika, která vlastní kontrolní systém zavede

zřejmě již od příštího roku. Návrhu z dílny Ministerstva průmyslu a obchodu se budeme věnovat v následujícím článku.

Mgr. Lukáš Hoder, LL.M.,
advokát

Mgr. Aneta Průšová,
advokátní koncipientka

[CHSH Kališ & Partners advokátní kancelář](#)

Týn 639/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 111 711
e-mail: office@chsh.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)

- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájmemu mezi spojenými osobami](#)